

Małgorzata Dragan

& Joachim Kowalski

Wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego

Syndrom poznawczo-uwagowy

Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia zaburzenia nastroju i zaburzenia lękowe należą do najczęściej występujących zaburzeń w skali globalnej, dotykając nawet ponad 25% populacji w którymś momencie życia. Rozwój wiedzy pozwolił na określenie nowych kierunków w poszukiwaniu psychologicznych mechanizmów leżących u podłoża tych zaburzeń. Wydaje się, że takim wspólnym dla różnych zaburzeń psychicznych czynnikiem są nieprawidłowości w obrębie procesów samoregulacyjnych, związanych z aktywnością metapoznania. Metapoznanie bierze udział w regulacji emocji w związku z rolą wykonawczą nad procesami poznawczymi; określa czasowy czas trwania reakcji emocjonalnej (Wells, 2009). Wells i Matthews (1994, 1996) zaproponowali model samoregulującej funkcji wykonawczej (*self-regulatory executive function, S-REF*). Zakładają oni, że dysfunkcyjne metapoznanie jest kluczowym czynnikiem w rozwoju i utrzymaniu objawów większości zaburzeń psychicznych, zwłaszcza emocjonalnych. Podstawowym założeniem jest to, że treści metapoznawcze warunkują przebieg procesu myślenia i radzenia sobie z myślami i emocjami. W zaburzeniach emocjonalnych prowadzą one do ukształtowania się nieadaptacyjnego wzorca reakcji, zdominowanego przez przedłużające się myślenie (zamartwianie się, ruminacje), monitorowanie zagrożeń i strategie radzenia sobie, które zakłócają samokontrolę i przedłużają negatywny stan emocjonalny (np. unikanie). Procesy te nazwano zbiorczo zespołem poznawczo-uwagowym (*cognitive-attentional syndrome, CAS*). W trakcie wystąpienia przedstawimy wyniki naszych badań nad CAS i psychopatologią, a także jego neuronalnymi korelatami.

Cognitive-attentional syndrome

According to the World Health Organisation, anxiety and affective disorders are the most prevalent psychiatric disorders in all societies, affecting even over 25% of the population at some time in their lives. Recent developments have indicated the new paths in understanding the psychological mechanisms of emotional disorders. A common factor seems to be a disturbance in the self-regulation, associated with the activity of maladaptive metacognition. Metacognition is involved in emotion regulation through its executive role over cognition; it determines temporal duration of emotional reaction (Wells, 2009). Wells and Matthews (1994, 1996) in their self-regulatory executive function model (S-REF) proposed that dysfunctional metacognition is an important factor in the development and maintenance of most forms of psychological disorder. The basic assumption is that beliefs in psychological disorders are metacognitive and guide thinking and coping behaviors that result in a maladaptive response style dominated by extended thinking (worry, rumination), threat monitoring, and coping strategies that interfere with self-control and prolong emotion. These processes represent a cognitive-attentional syndrome (CAS), a common feature observed across different emotional disorders. During this talk we will present results of our studies on the CAS and psychopathology, as well as its neural correlates.